

Van rijtjeshuis naar 600 koeien

BEDRIJFSPROFIEL

namen:	André en Sandra Sistermans
aantal koeien:	600
aantal stuks jongvee:	600
grondgebruik:	500 ha (waarvan 380 ha eigendom)
gemiddelde productie:	10.000 4,13 3,52
totaal aantal fte	5,5

Denemarken

André en Sandra Sistermans zijn beiden niet van boerenkomst, maar hebben in vijftien jaar tijd een melkveebedrijf met 600 koeien over drie locaties opgebouwd. De bedrijfsstructuur is zo ingericht dat er tijd is om zelf te ondernemen en te managen. De verzorging van de jongste kalveren doen de ondernemers bewust zelf.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

▲
André en Sandra
Sistermans

Het zijn geen uitzonderingen: naar het buitenland geëmigreerde Nederlanders die vooral heel hard werken. Sommigen lijken haast met de laarzen aan te slapen om hun droom van een eigen melkveebedrijf te verwezenlijken. Bij André (48) en Sandra (41) Sistermans in het Deense Karstoft is het heel anders. Er wordt rustig de tijd genomen voor een gesprek en een uitgebreide rondleiding over de diverse locaties. Tussen de verhalen door stuurt André Sistermans hier en daar een medewerker aan. 'Ondernemen en managen vind ik het allerleukst', vertelt hij. 'Het geeft me een kick als het op het bedrijf goed loopt op een manier die ik heb bedacht, zonder dat ik bij alle dagelijkse werkzaamheden direct actief betrokken ben. Sommige mensen vinden dat misschien gek, maar dit is wat bij ons past. En misschien komt het ook wel een beetje door onze achtergrond.'

In rijtjeshuis geboren

Zowel André als Sandra zijn niet van boerenkomst en in een rijtjeshuis geboren. 'Ik kom uit de bloembollensec-

tor, dus ben wel verknocht aan het buitenleven, maar hou niet van wroeten in de grond', verklaart André zijn keuze voor het vak van melkveehouder. 'Hoeveel mensen worden er niet timmerman, terwijl hun vader het niet was? Wij zijn zo dus melkveehouders geworden en misschien zorgt het er nog wel voor dat we een bewustere keuze hebben gemaakt. Wij zijn er niet ingerold.' Na een aantal korte banen in zowel Nederland als Duitsland emigreerde André in 2002 naar Denemarken en kocht een bedrijf met 70 koeien en 40 hectare grond. Sandra vertelt met een glimlach: 'We hadden net een paar weken verkering. Hij vertelde me zijn plannen en moest vrijwel direct daarna gaan. Drie jaar later ben ik ook verhuisd.'

Anders dan hun huidige bedrijfsstrategie nu misschien doet vermoeden, hebben André en Sandra de eerste jaren na de emigratie hard gewerkt om te realiseren wat er nu staat. 'Door het jongvee uit te besteden konden we groeien naar 100 koeien. Maar daardoor molken we zeven uur op een dag in een 2 x 6 standsmelkstal. De eerste tien jaar hebben we vervolgens geen stappen kunnen maken. Er kwamen geen grond en boerderijen beschikbaar en wat te koop kwam, was veel te duur', vertelt André.

Pas toen de crisis in de Deense melkveehouderij in alle hevigheid was losgebarsten, kwamen er in 2013 kansen. Ze konden op vier kilometer afstand een bedrijf bijkopen. 'Op die nieuwe plek hebben we toen alle melk-koeien, 270 stuks, ondergebracht en al het jongvee hebben we sindsdien hier thuis.'

Lagere financiering per kilo melk

De nieuwe locatie, steevast benoemd als locatie B, is verouderd en vroeg na een aantal jaren eigenlijk om een upgrade. De bank stond daar niet om te springen en sleet liever een van de failliete bedrijven uit hun portefeuille aan Sistermans. 'Ze boden ons een in 2007 nieuw gebouwde bedrijf aan dat erg luxe was uitgevoerd en 240 koeien met vier robots molk en 100 koeien op een grupstal. Door deze investering hebben we de bankfinanciering per liter melk verlaagd, omdat we nu in verhouding meer goedkoop gefinancierd hebben bij de kredietvereniging.'

De verlaging van de financiering per kilo melk is volgens Sistermans geen noodsprong. 'Iedereen loopt in deze sector in Denemarken risico en niemand weet of hij over

Het jongvee blijft tot een leeftijd van twee maanden apart gehuisvest

tien jaar nog boer is. Maar de drive is er bij ons zeker en ondanks de slechte jaren hebben wij vorig jaar niet bij hoeven te financieren.'

Op het moment van het bezoek was locatie C net een week overgeschreven en op de grupstal werd al niet meer gemolken. Plannen zijn er inmiddels volop gemaakt. Het jongvee en de grondstoffenopslag verdwijnen uit de ligboxenstal op locatie C. Hierdoor kunnen er 500 koeien op één locatie worden gemolken met een nieuw te bouwen 2 x 16 standsmelkstal met wachtruimte. Het oudere jongvee en de droge koeien verblijven in de toekomst dan alleen nog op locatie B.

Jongste kalveren zelf verzorgen

Alle vaarskalveren gaan mee naar de locatie waar André en Sandra hun bedrijf begonnen. 'Het bevalt heel goed dat we hier thuis het jongste jongvee verzorgen. Sandra is heel precies en we doen alles volgens een protocol.' Zo komen de kalveren altijd in een schoon en ontsmet hok, krijgen drie keer biest, zijn twee maanden apart gehuisvest en op 70 dagen worden ze gespeend. 'Hierdoor hebben we het percentage uitval in de eerste 180 dagen tot 4,6 procent kunnen reduceren, tegenover 7,8 procent als landelijk gemiddelde', vertelt André. Sandra vult aan: 'Maar daarnaast hebben we zelf, los van het protocol, ook nog oog voor het individuele dier en

dat is bij de jongste kalveren wel heel belangrijk. Het is ook de reden waarom we de kalveren zelf blijven verzorgen.'

Al het andere vee valt mede onder verantwoording van een Nederlandse bedrijfsleider, die Sistermans in dienst heeft. 'Iedere ochtend ga ik voeren en bespreken we de dagelijkse zaken. En om het weekend heeft de bedrijfsleider of ik "dienst". Eens in de twee weken hebben we met alle personeel een meeting waarin alles besproken wordt en kan worden', vertelt André. 'Soms ook met een adviseur of de dierenarts erbij. Wat gaat er goed of fout, welke kengetallen zijn beter of slechter geworden? Dat zijn zaken die we dan bespreken. De kunst is dan hoe je de uitdaging overbrengt aan je personeel. Dat is wat ik leuk vind.'

Sistermans heeft in dat kader veel kennis opgedaan van personeelsmanagement, onder andere van een vriend die tuinbouwer is en veel personeel onder zich heeft. 'Je moet werkprocessen in protocollen zetten en duidelijk communiceren wat wanneer van mensen wordt verwacht. Wederzijds respect is hierbij erg belangrijk en zelf moet je het overzicht bewaren.'

Tijd nemen om te ondernemen

André laat ongevraagd merken dat het managen hem in het bloed zit. De map met technische gegevens komt op tafel en André lepelt het ene na het andere cijfer op. 'Maar vraag me niet om afstammingen, want ik ken geen koe. Ik ben meer van het organiseren. De afgelopen jaren heb ik ook wel gezien dat je het hier met werken alleen niet kunt verdienen. De mensen die het hardst werken en geen tijd hebben om te ondernemen, werden door de bank soms als eerste failliet verklaard.'

André lepelt wat cijfers op. 'De gemiddelde productie bij afvoer bedroeg afgelopen jaar bijvoorbeeld 32.000 kilo melk tegenover 27.000 kilo als landelijk gemiddelde. Maar de afkalfleeftijd is met 25,8 maanden te hoog, die moet naar beneden', klinkt André ambitieus.

Het melken start steevast met de groep verse en zieke koeien. 'Met het oog op kruisbesmetting moet je die het laatste melken, maar aan het begin zijn de melkers nog scherp. Dat is van belang, omdat deze koeien extra zorg nodig hebben. Bovendien kun je aan het begin nog gemakkelijker zelf even bijspringen. Na deze groep spoelen we alle melkstellen door en volgt de rest van de koei-

Op locatie B worden op dit moment 300 koeien gemolken

De robots op locatie C gaan plaatsmaken voor een melkstal

